

Posudek vedoucího bakalářské práce

Adéla Srbová: *Spinozovo pojetí nekonečna*

Nespornou kvalitou této bakalářské práce je to, že její autorka se zorientovala se ve velmi obtížném Spinozově textu i v sekundární literatuře, kterou dokáže produktivně využít. Je také schopna podat velmi podrobnou analýzu, která nepřehlíží četné distinkce nacházející se ve Spinozově koncepci. Celkové uspořádání textu je na úrovni kapitol logické a přehledné, na úrovni jednotlivých vět a jejich návaznosti už ale místy najdeme nelogickou posloupnost myšlenek. Autorka se též místy vyjadřuje poněkud neobratně (např. hned první dva odstavce úvodu), což někdy činí autorčino zreferování Spinozových argumentů obtížně sledovatelným (např. argumenty pro jedinstvo substance, s. 11, problém nedělitelnosti hmoty, s. 14-16). V textu jsou občasné chyby v interpunkci, překlepy a nelogické předěly odstavců, na ss. 23-25 je omylem znovu nakopírován text ze s. 14-16 (všechny tyto problémy zřejmě vznikly vinou spěchu při závěrečné redakci textu).

Po úvodu následuje v kap. 2 přehled Spinozovy celkové metafyzické pozice, který je sice stručný, ale pro potřeby práce po mém soudu dostatečný.

V kap. 3 až na výše zmíněný problém s obtížnou sledovatelností též nenacházím nic problematického.

Kap. 4 je výkladem Spinozova *Dopisu o nekonečnu*, kdy ústřední téma, totiž distinkce mezi modálním a reálným rozdílem částí, je nejprve sice pojednáno poněkud nejasně (s. 20), ale nakonec je výklad úspěšně dotažen (s. 26). V této kapitole oceňuji především pasáž o vnitřní nekonečnosti konečných věcí (s. 19, 35). Prosím ovšem autorku, aby u obhajoby dovysvětlila problém neomezenosti unikající číslu, zde text po mém soudu zůstává stále nejasný (s. 22 konec 1. odstavce, znovu na s. 28 nahoře).

Kap. 5 už se snaží – s oporou v sekundární literatuře – identifikovat primární význam, který „nekonečno“ u Spinozy nabývá. Tato interpretace, která chápe nekonečno jako „neurčitost“ alias nepřítomnost negace, jde po mém soudu dobrým směrem, ale zůstává nedotažená. Nechápu úplně, co má objasňovat uvedená analogie k jazyku, převzaté z textu Shannon Dea (s. 32). Navíc tato analogie příliš nesedí, i sloveso v infinitivu je přece určité v tom smyslu, že označuje určitou činnost a nikoli činnost jinou (např. „jít“ vs. „ležet“).

Kap. 6 je vyvrcholením práce a podává cenný přehled jednotlivých významů, v nichž podle Spinozy o nekonečnu mluvíme. V rámci této kapitoly se ovšem autorka mj. pouští do diskuze různých interpretací nekonečných modů (Gueroult, Meshelski, Deleuze, Yovel, s. 36-39), což mi připadá trochu zbytečné. Navíc při porovnávání interpretací nejde po samotném věcném problému, ale pouze podává výčet shod a rozdílů mezi interpretacemi. Jinými slovy, autorka se zde příliš ponořila do zajisté zajímavého problému, který ale v rámci bakalářské práce nemohla uspokojivě představit a který je vzhledem hlavnímu tématu až příliš speciální. V každém případě prosím autorku, aby u obhajoby vysvětlila, proč podle ní Deleuze mezi to,

co je nekonečné svou přirozeností, počítá i mody (s. 41)? Ne že by to bylo vyloučeno, ale je to nesamozřejmé, z uvedeného citátu to nijak nevyplývá a bylo by potřeba uvést nějaké zdůvodnění.

Závěr (kap. 7) sice plní svoji funkci, ale obzvlášť pasáže týkající se nekonečna svého druhu (s. 44) jsou bohužel velmi nevstřícné ke čtenáři a je jen obtížně srozumitelné.

Jak je patrné z výše uvedeného, má bakalářská práce své nesporné silné stránky, ale i určité rezervy. Z tohoto důvodu ji navrhuji hodnotit známkou **velmi dobře**, ale v případě excelentní obhajoby bych nevyločoval ani známku **výborně**.

V Praze dne 6. 9. 2023

Mgr. Martin Vrabec, Ph.D.